

Αρχαιολογικοί θησαυροί στα ναυάγια της Κάσου

/ Παιδεία και Πολιτισμός

Σημαντικά αρχαιολογικά τεκμήρια περιλαμβάνονται στα ευρήματα της πρώτης υποβρύχιας ερευνητικής αποστολής στον θαλάσσιο χώρο της νήσου Κάσου. Συνολικά εντοπίστηκαν πέντε ναυάγια, καθώς και μία πιθανή αρχαία λιμενική εγκατάσταση. Ιδιαίτερα αξιόλογο εύρημα αποτελεί ένα ναυάγιο της ύστερης κλασικής περιόδου, το οποίο έφερε πέντε λίθινες πυραμιδοειδείς άγκυρες. Το φορτίο του πλοίου περιλαμβάνει, εκτός από αμφορείς τεσσάρων τουλάχιστον διαφορετικών τύπων, λεπτή κεραμική καθώς και τμήματα αποθηκευτικών πίθων. Με βάση την κεραμική που περισυλλέχθηκε και ανελκύστηκε, το ναυάγιο μπορεί να χρονολογηθεί στα τέλη του 4ου ή τις αρχές του 3ου αιώνα π.Χ. Το είδος του φορτίου και οι λίθινες άγκυρες που εντοπίστηκαν παρουσιάζουν ομοιότητες με το ναυάγιο της Αντιδραγονέρας Κυθήρων που χρονολογείται στον ύστερο 4ο αιώνα π.Χ.

Σε ό,τι αφορά τα υπόλοιπα τέσσερα ναυάγια, πρόκειται για ένα ναυάγιο με φορτίο Ροδιακών αμφορέων του 1^{ου} αιώνα π.Χ., ένα ναυάγιο με αμφορείς και επιτραπέζια

κεραμική της βυζαντινής περιόδου, χρονολογούμενο μεταξύ του 8^{ου} και του 10^{ου} αιώνα μ.Χ., ένα ξύλινο σκαρί πλοίου χρονολογούμενο στην μετεπαναστατική περίοδο και ένα ναυάγιο νεότερων χρόνων που μετέφερε οικοδομικό υλικό. Εκτός των προαναφερθέντων ναυαγίων, εντοπίστηκε επίσης μεγάλος αριθμός μεμονωμένων ευρημάτων, μεταξύ των οποίων σιδερένια κανόνια, βυζαντινές και νεότερες άγκυρες, καθώς και απορρίψεις κεραμικής, που μαρτυρούν τη συνεχή και αδιάλειπτη χρήση του θαλασσίου χώρου από την αρχαιότητα ως και τους νεότερους χρόνους.

Η απομακρυσμένη, ακριτική Κάσος, αποτέλεσε για πρώτη φορά πεδίο συστηματικής ενάλιας αρχαιολογικής έρευνας στο πλαίσιο ενός τριετούς ερευνητικού προγράμματος (2019 - 2021), το οποίο έχει ως βασικό στόχο τον εντοπισμό, την τεκμηρίωση και τη μελέτη των ενάλιων αρχαιοτήτων μίας περιοχής που αποτέλεσε σταυροδρόμι πολιτισμών, αλλά και σημαντικό κέντρο ναυσιπλοΐας. Κατά την ερευνητική περίοδο του 2019, πραγματοποιήθηκαν συνολικά εξήντα επτά (67) ομαδικές καταδύσεις, με περισσότερες από εκατό (100) ώρες ατομικού χρόνου βυθού, ενώ καλύφθηκε το 1/3 περίπου της συνολικής έκτασης της προγραμματισμένης για έρευνα περιοχής.

Η έρευνα πραγματοποιήθηκε από την Εφορεία Εναλίων Αρχαιοτήτων του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού σε συνεργασία με το Ινστιτούτο Ιστορικών Ερευνών του Εθνικού Ιδρύματος Ερευνών από τις 24 Σεπτεμβρίου έως τις 10 Οκτωβρίου 2019, υπό τη διεύθυνση των αρχαιολόγων Δρ Γεωργίου Κουτσουφλάκη και Ξανθής Αργύρη.

Η ερευνητική αποστολή υλοποιήθηκε με χρηματοδότηση από την Κασιακή Αδελφότητα Νέας Υόρκης, τον κ. Carlton Hoyer και υποστηρίχθηκε υλικοτεχνικά από τον Δήμο Κάσου, τις επιχειρήσεις Arnea, Aquatec, Asso.subsea, BlueStarFerries, Eurobrokers και Map4u.